

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

111. Iudices exemptorum quales habeant Censuras, arimad versiones &
executiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Illius leucali & ibi apprehendatur; antequam legitimam probationem de Innocentia, & inculcata tutela docuerit, debeat mori, seu decapitari, etiamsi post capturam paratus esse docere de defensione inculcatae tutelae. De qua statutaria poena cognoscitur regimentum civitatis, quod constat ex Consulibus, sexaginta quatuor iuratis, & quatuordecim scabinis coram quibus homicida sese purgare debet. De ordinata vero poena, ordinarii homicidæ, sunt Scabini inter laicos, officialis inter clericos.

Certe, dicendum est homicidam hoc in casu teneri ad prædictam poenam extraordinariam, videlicet voia gium transmarinum, ratio est, quia statutum disponit de homicidio commisso in civitate Francica, & Banna leucali, porro hæcenus sæpe probatum est, hoc lib. q. 103, loca exempta sita in diocesi, vel quod perinde est in civitate Francica & Banna leucali, dictio enim illa in solet esse inclusiva Alciat. l. si quis dixerit ff. de verb. sig. Tirag. de retrast. consang. § 1. glo. 11. n. 74. Proinde, non refragatur argumentum a loco exempto, ad locum extra territorium, illi enim hæcenus aliquoties respondimus, d. q. 103. Similiter quoque nec argumentum a persona ad locum de quo præles in locis loco a persona ad locum. Non enim sequitur, exemptus committens homicidium in diocesi non punitur poena hæc extraordinaria, ergo neque subditus committens homicidium in loco exempto, obstat enim diversitas rationis, quo casu argumentatio hæc non subsistit, ut hæc & alia si opere præcium esset fufius ex doctoribus possent comprobari, latè Alciat. & DD. l. vivum ff. si certum petatur.

QUESTIO CXI.

Judices exemptorum quales habeant censuras, animadversiones, executiones.

SUMMARIUM.

1. Jurisdictio non presumitur.
2. Qualiter probatur tam ordinaria quam delegata.
3. Decanus & capitulum iurisdictionem pretendens ordinariam in collegiis eam probare debet.
4. Delegata iurisdictione etiam probanda.
5. Censura varia usurpantur, & quid sint.
6. Poena alia corporales alia spirituales.
7. Censura differunt ab animadversione, distributione, severitate, disciplina, poena
8. Jurisdictioni competunt quadam censurae.
9. An autem ius poena vel multa indicenda.
10. Vno commisso omnia commissa censentur sine quibus commissio expediri non potest.
11. Jurisdictio competens sine censuris non ideo est inutilis.
12. Iudices inferiores non habent ius incarcerandi.
13. Incarceratio est meri imperij.
14. Nisi

ff 3

14. Nisi tamen praescriptione vel aliter acquisiverit.
15. Episcopi, Legati, Pape & alij ordinarij habent merum imperium.
16. Item conservatores.
17. An possint sibi creare apparitores armigeros.
18. Maiores iudices an possint militari manu sententias suas exequi.
19. Possunt auxilium seculare vel alterius invocare.
20. Inferiores non possunt invocare brachiū seculare, nisi prius requisito auxilio ordi.
22. Maiores iudices an possint mittere in possessionem.
23. Inferiores iudices non habent ius sistendi foro frequens est, & per quam obvia hæc quaestio, quam ne illotis, ut aiunt peccatis ingrediatur. Præmittendum i. iurisdictionem non præsumi, sed probandam esse late Masc. de probationib. vol. 2. concl. 946. 948. & 1054. iudex enim nullus præsumi potest Bald. l. 2. col. 12. vers. sed hic. obijciatur C. de servit. & aqua, quia iurisdic. est qualitas seu accidens, quod naturaliter non inest, ideoque necessè est ut probetur glo. & DD. c. si forte de elect. in 6 Abb. c. postquam, n. 7. de elect. Vantius de nullit. sent. tit. de nullit. sent. ex def. iurisd. ord. n. 12. Extenditur ut iurisdic. etiam ordinaria veniat per scripturam seu literas patentes Van. d. n. 12. Bald. l. prohibitum C. de iure sisci li. 11. add. supra li. 1. q. 7. quæ tamen necessariæ non sunt quando quis se pro ordinario gerit, & pro tali reputetur, tunc enim literis opus non est Masc. d. concl. 946. n. 14. & 15 Van. tit. quibus mod. sent. nulla repar. n. 21. nam & cum iurisdic. iudicis est patens & notoria non est aliter probanda Van. d. loco Bald. l. si qua per calumniam col. ult. vers. deinde quero legatus C. d. Episc. & clericis. Signanter lite contestata, aut iudicio prorogato, qui enim personam tanquam talem approbavit, non potest postea, nisi legitimis probationibus, quibus ea propter prægravatur eandem improbare Masc. d. concl. 96. n. 29. Van. de nullit. ex def. iurisd. ordin. 23. & qualiter sent. possint reparari n. 36. Rursus probatur per concessionem ab habente potestatem. Masc. d. concl. 1054. n. 1. & seqq. l. 1. ubi DD. ff. de offic. eius cui mand. est iurisdic. Præterea, consuetudine, præscriptione c. cum contingat ubi DD. de foro comp. & c. auditis de præscript. Masc. d. loco n. 14. quæ probari etiam potest per testes singulares, Masc. late d. concl. 948. non tamen, si in actibus ejusdem speciei iurisdictionis non convenient, ut congiungi
24. Episcopi non possunt saisir bona quæ territorium respiciunt.
25. Delegati inferiorum sententias suas non exequuntur.
26. Simplicem habens cognitionem non potest decidere neque exequi.
27. Ordinarij possunt statuere & sancire sub poenâ pecuniarijs.
28. Decani de consuetudine habent iurisd.
29. Capitula quam habeant iurisd.
30. Abbates qualem habeant iurisdictionem.
31. Quid si abbas sit negligens.
32. Abbates non habent territorium.
- Non puniunt subditum ordinarij in monasterio delinquentem.

jungi possint Mascard. d. conc. 94. numer. 3. & seqq. & concl. 1054. numer. 18. & 20.
 Fel. licet causam not. 7. de probat. late Balbus de prescript. 2. part. 1. partis principalis q.
 2. n. 37. quod iterum limitatur, nisi alius in quasi possessione jurisdictionis existat Balb.
 d. q. 2. n. 27. Mascard. d. q. 1054. n. 21. Denique, jurisdictio probatur per concessionem
 officii, cui jurisdictio ordinaria est annexa Mascard. d. concl. 1054. n. 9. ut est officia-
 lis, aut vicarius Episcopi in spiritualibus dixi l. 1. q. 1. n. 9. & 10. Duces, Marchiones,
 Comites in temporalibus Mascard. d. concl. 1054. n. 9. Similibus modis probati po-
 test jurisdictione quasi ordinaria, quam prelati exemptorum solent sibi in exemptos
 vindicare, de qua ante hac quaedam tradidimus lib. 4. q. 20. Proinde Decani, aut Ca-
 pitula, si jurisdictionem quasi ordinariam preterendant in collegas, seu singulos de ca-
 pit. in casibus à jure communi non concessis, de quibus supra dixi li. 2. c. 47. est quod
 legitimo modo id comprobent. Sic & in alijs particularibus jurisdictionem aliquam
 preterdentibus respondendum est, quamvis questio sit, num privato possit Jurif-
 dictio competere, cuius solutio compendij gratia petenda est ab Abbate d. c. cum con-
 tingat. Postremo, & jurisdictione delegata probanda est Innoc. cap. venerabili n. 5. de cen-
 sura. Postremo, & jurisdictione delegata probanda est Innoc. cap. venerabili n. 5. de cen-
 sura. Fel. c. cum in iure de off. del. quare si à delegato petatur, ut de mandata sibi Jurif-
 dictione doceat, eoque postposito ad ulteriora procedat totum id quod ab eo geri-
 tur est ipso iure nullum. Innoc. & Fel. d. loco Bald. l. ea quidem col. 4. n. 14. C. de accusat.
 & in l. 1. in fin. C. qui & adversus quos Fel. d. c. cum in iure num. 10. in fine.

Longe magis si alicui negetur, jurisdictionem delegatam competere Innoc. Bald.
 Fel. ibidem Mascard. d. Concl. 946. n. 7. quod in ordinaria jurisdictione locus est. Sola
 enim negatio ordinariam jurisdictionem dubiam non facit, antequam exemptio le-
 gitime sit probata Rot. dec. 6. de excep. in novis. Mascard. d. concl. 946. n. 7. 15. & ita con-
 siliandos Baldus c. 1. §. ult. in fin. si inter dom. & Vasal. de invest. l. s. oriat. & Bertachinus
 de Episc. 7. part. li. 4. q. 8. dicentes gesta per vicarium non valere, nisi de ejus manda-
 to constet, uti in delegato.

Præmittendum 2. Antiquitus Censuræ nomen variè fuisse usurpatum, uti examuf-
 sm describit Ioan. de Lignano tract. de censu. Eccles. in pri. n. 2. 9. & seq. quo ad hujus
 questionis materiam, censura delimitur à verbo censo, quod est iudico, statui, de-
 cerno l. censo ff. de verb. sig. ubi Alciat l. senatus censuit. ff. de per. hared. Proinde, censu-
 ra Ecclesiastica, quia nomen complexum est, neque distinctum neque ethimologiatum
 potest, sed describitur uti inquit Aristoteles li. 2. Topicorum non tanta tamen po-
 tencia qua Navarrus in Manuali c. 3. n. 1. Sed magis genericè & concisè ut sit ad in-
 doctrinæ scriptores, item Erasmus in Chiliadibus, quædam animadversio seu cor-
 rectio Ecclesiastica potissimum consistens in duplici specie pœnarum corporalium, &
 & Spiritualium lo. de Lignano dicto loco nn. 6. & 7. Corporales pœnæ ad instar pœ-
 narum juris civilis corpus affligunt, quod enim v. g. apud civilis scientiæ professores
 erat

- erat damnatio in metallum, id apud Canonistas est damnatio ad perpetuos carceres *c. pen. § de heretico in servitute redacti cap. eos, dist. 32.* traditio seculari curie *cap. statumus 25. q. 1. venditio. c. quidam clerici dist. 8.* Relegatio vero, successit detritio in monasterium *c. Episcop. autem dist. 50. c. Rom. d. 18.* alijque pœnis civilibus, alia Canonica pœna per analogiam successerunt, uti ex scemate antefcripto plenius videtur est, quas etiam Io. de Lignano describit succinctius, spirituales vero pœnae spirituum animamque magis concernunt *Abb. c. Nuntius, n. 1. de decimis ex quarum specie sunt censurae quae triplices esse recensentur, c. quare n. ubi Abb. de verborum signif. c. cum Clerici ubi Abb. nu. 4. de pacis scilicet excommunicatio, suspensio, interdictum, Praemittendum 3. censuras specialibus loquendo differre, & animadversione Ecclesiastica, distinctione Canonica, severitate, disciplina, pœna Canonica, etenim censura proprie loquendo respicit spirituales pœnas *Abb. d. cap. Nuntius, ut sunt excommunicatio, suspensio, interdictum, d. cap. quarenti.* At vero, nomine animadversionis, severitatis, distinctionis Ecclesiasticae, venitalia pœna extrinseca secundum delicti qualitatem *Abb. d. cap. cum clerici numer. 4. de pacis, & in d. c. Nuntius, n. 2. de decimis* licet quandoque inter se simbolisent & distinctio Ecclesiastica pro censuris excommunicationis, suspensionis, interdictisque uturpetur *Abb. c. pro illorum n. 2. in fine de prebendis & in cap. 1. nu. 1. 4. de iure iurando.* Appellatione verò Ecclesiasticae disciplinae venit sententia, censura, ut est excommunicatio, suspensio, interdictum *Abb. c. 1. nu. 1. vers. nota 2. de pacis.**
- 8 Denique, appellatione pœnae Canonicae venit pœna depositionis cum nota infamiae *Abb. cap. 2. nu. fin. in fine, ne pralati vices suas.* Hisce ita praemissis prima sit Conclusio, Iurisdictiones quantumvis odiosae, ut sunt extraordinariae, prout legatorum *de quibus antea lib. 1. qu. 4. & li. 2. q. 2. n. 20 & 21.* certas quasdam habent censuras, *Abb. c. licet nu. 3. de pœnis, severitates, seu animadversiones Ecclesiasticas,* quibus refractarios suae iurisdictioni, possint coercere *Abb. & Fel. c. praeterea de offic. delegati, deleganterque Longovallius, modos tuenda suae iurisdictionis enucleat Rep. 1. Imperium par. 3. §. venio ad mixti fol. 37. ff. de iurisd. om. iud.* Dixi autem severitates vel animadversiones Canonicas, quia animadversio sive severitas alterius est speciei quam censura, censura enim comprehendit tantum uti genus subalternum excommunicationem, interdictum, & suspensionem *tex cap. quarenti de verb. sig. Abb. d. cap. praeterea num. 2. in fine.* At verò, animadversio Canonica seu severitas Ecclesiastica uti generalior, comprehendit praeter censuras jus multandi, puniendique extraordinarie *Abb. d. numer. 2.*
- 9 Ideòque fit, ut qui iurisdictionem habet, possit non tantum diras illas censuras pro re nata fulminare, sed & contumaces punire, & severitate in Canonicam exercere, multando extraordinarieque puniendo *Abbas c. de causis, n. 3. & 12. & ibid. Fel. n. 9. de officio deleg. Longovallius d. Imperium par. 3. §. superest fol. 50. vers. adde de offic. deleg. DD. l. 1. ff. si quis ius dicenti non obtemperaverit.*

Dixi, ut qui jurisdictionem habet, etenim ut censuræ exerceri ab aliquo possint, requiritur, ut exercens jurisdictionem habeat, seu ut sit Iudex c. *præterea verb. Iudex appell. ubi Arch. n. 1. & c. penult. de sent. excom. deinde, ut sit Ecclesiastica iurisdictione bene quidem dist. 96. denique potestas exercendi censuras c. si de excess. Prælat. ca. præsentis de sent. ex omni in 6. Arch. d. n. 1. Nav. in Man. c. 26. n. 1. Unica itaq; sit conclusio, huius primæ ratio, quod uno commisso omnia commissa censeantur, sine quibus commisso exerceri non potest, l. fin. ff. de iurisd. om. iud. late Longovall. Rep. 1. Imperium ff. de iurisd. om. iud. quam teoriam, Fel. d. cap. præterea n. 4. de offic. del. subtiliter variè que ampliat & restringit. Conclusio autem hæc prima cum mica talis intelligenda est, nisi concessione, præscriptione, privilegio, vel aliter, ejusmodi censuræ, vel coercione jurisdictioni legitimæ sint ademptæ, vel altercumque Jurisdictione coarctata, Abb. d. c. cum contingat n. 15. in fin. Apost. ad Fel. c. sane n. 2. verb. execut. de offic. deleg. Abb. c. dilecto n. 1. de offic. Archid. Jurisdictione enim potest alicui etiam sine coercione competere, Abb. d. n. 15.*

Neq; ideo vana erit, aut infructuosa talis modi jurisdictione, quod invenire videtur legislator d. l. fin. pro coercione enim recursus haberi poterit ad ordinariam Abb. d. c. cum contingat n. 15. in fin. Quid porò dicendum sit, si jurisdictione demandata sit cum distinctione canonica, aut disciplina Canonica, uti pœna canonica, hæcenus in principio hujus quæstionis dictum est. Dubitare autem quisquam poterit usq; ad quam summam sit modus multæ statuendus. Distingui solet inter inferiores iudices & majores, majores dico, eos qui ordinarij sunt, veluti Episcopi, aut Legati, Papa, vel Principis, Abb. c. quod sedem n. 7. in fin. de off. ord. minores verò, seu inferiores, qui sunt subdelegati, seu delegati, delegati Abb. d. c. de causis n. 13. Itaque inferiores illi in modo multæ excedere non possunt sex aureos, Abb. d. c. de causis n. 13. majores verò possunt excedere & arbitrari multam secundum quantitatem, seu causæ qualitatem. Abb. d. n. 13. ita tamen ne se avaritiæ arulcationisque suspectos reddant c. licet l. n. 249. de pœnu. Proinde iudices in indicenda multæ, stateram illam divinam Innoc. IV. Pontif. in c. 1. de sent. & de re judic. in 6. assumant, & æquo libramine perpédant qualitatem personarum, causæ naturæ, & culpæ l. quid ergo §. pœna gravior ff. de his qui not. infam. c. notandum 2. q. 3. & eleg. Petr. de Arch. c. de causis vers. nota de off. deleg. ne in Scopulos illos disputationum sese & litigatores injiciant. Num excessus in modo multæ totam multam vitiet, vide Apost. ad Abb. d. c. de causis n. 12. cujus decisio vix posset sine cadmea quod ajunt victoria reportari.

Secunda Concl. Iudices inferiores in quorum categoria sunt delegati, non habent in exercendi potestatem, late & arimaceus in pract. crim. l. 1. tit. 4. q. 27 n. 6. & 7. Cast. l. c. proponas C. de bonis auro. iud. possid. Boer. dec. 215. Incarceratio n. est veri Imperij quæ iudicibus inferioribus, aut delegatis solam jurisdictionem habentibus non competit, 13. gl. l. constitaneum & ibi Bald. col. 3. vers. quero nunquid deleg. C. quomodo & quando tu. de x. & late Farina. d. n. 7. VVesemb. in paral. ff. tit. si quis ius dicenti nō obtemper. n. 2. Quod decla-

declarandum est primò, nisi captura fiat, non ut de causa cognoscatur, sed ut capta
 ad Iudicem còpetentem remittatur, nam eo fine minoribus magistratibus captiva
 competeret *Farina d. qu. 27. n. 5.* Declarandum secundò, quando carcerato fit ad
 pœnam, tunc enim est meri imperij; Secus quando ad custodiam, nam tum etiam
 pedaneis iudicibus est permissa, *Bald. d. l. imp. col. 3. ff. de iurisd. om. iud. Bert. tr. de Ep.
 pisco l. 4. p. 3. n. 3.* Declarandum 3, nisi inferiores illi iudices privilegio, consuetudi-
 ne, aut præscriptione, eiusmodi ius acquisiverint, uti hac & questione præcedenti
 dictum est, & falius videre est apud Francisc. Balb. *tract. de præser. in l. p. 5. partis 9. n. 11.*
 & *Abb. d. cum contingat. n. 15. de foro comp. & in c. 2. n. 4. ne prælati vices suas Masc. d.*
de prob. vol. 1. concl. 1054 num. 14. Cardin. Clem. fin. §. ut illud n. 14. fin. de sent. & re iudic.
 Declarandum quoque 4, nisi ejusmodi facultas ab habente potestatem eis sit dele-
 gata, vel subdelegata. Licet enim civili iure, quæ meri erant Imperij, delegari non
 poterant *DD. l. imperium ff. de iurisd. om. iudic.* Iure tamen Canonico, quin delegari
 possint, dubium non est, *Fel. c. quod sedem de off. ord. ubi & DD. isto enim iure quicquid*
est cognoscibile, & delegabile, Fel. d. c. sig. in pr. de off. deleg. quicquid de referatis
Principi senserit Felin. in c. quod sedem n. 2. de off. ord. esset id enim principibus, qui
sunt exleges legem dicere latè Longoval. d. l. imperium par. 3. vers. 4. et ut restrictio sol. 34.
 Signanter etiam cum à principe aut eo qui principis vice fungitur delegantur, *Abb.*
d. c. quod sedem n. 7. vers. princeps autem DD. l. Imperium, ff. de iurisd. om. iudic. Masc. d.
concl. 1054 n. 4. Tertia concl. Episcopi, Legati Papæ, & alij ordinariam jurisdictionem
 habentes, habent merum Imperium & proinde censuras, & jus incarcerandi, *Abb. d.*
c. quod sedem n. 7. vers. in Eccles. Abb. ca. cum ab Ecclesiarum, n. 4. de off. ord. Card. d. Clem.
fin. §. ut illud n. 4. Idem dicendum de Conservatoribus, sunt enim de majoribus iudi-
16 *cibus, & à Papa, seu Principibus, iurisd. habentibus delegati, & iurisd. universale &*
quasi ordinariam habentes, Nav. cons. de off. deleg. Abb. d. c. de causis n. 13. de off. deleg. &
d. c. quod sedem nu. 7. & latè notavi supra l. 1. q. 39. Quæ tamen Concl. Io. Longovallo
Rep. l. Imperium par. 4. §. sequitur 3. sol. 85 de iurisd. om. iud. indistincte non placuit. Is
 enim non aliter concedit Episcopis & alijs ecclesiasticis optimatibus jus clericos suos
 præhendendi, seu incarcerandi, quam si eos pro tribulationibus suis, & in ipso ju-
17 *diciorum loco deprehenderint, Cum, inquit, ii territorium non habeant. Sed inci-*
denter quærit quispiam, quomodo eo casu speciei iudices iurisd. suam sartam teclatam
conservabunt, cum apparitores, seu homines armatos non habeant, nec Episcopi ha-
bere possint, prout nec alii iudices, qui gladium temporalemve iurisd. non habent, uti
contra Bald. in l. nam salutem §. sui ff. de off. præf. vig. censuit Abb. ca. cum non
18 *ab homine n. 8. de iudicij & Fel. c. sig. n. 4. de foro com. Respondetur primo quod vir-*
tute suæ delegationis, aut iurisd. poterunt sibi Officiales, seu apparitores adsciscere,
 quorum manu & opera iurisd. suam possint exercere, & Censuras suas & alias seve-
19 *ritates Ecclesiasticas executioni demandare, Abb. d. c. prætor n. 4. Gail. l. 1. obs. 35. n.*
 9. Aut certè poterit familiam ordinari, hoc est illius apparitores impetrare, *Cast.*

l. 2. n. 5. ff. de iurisd. om. iud. Respondetur 2. Majores iudices, hoc est, quod merum ha-
bent imperium, posse manu forti, id est manu militari mandata decretave sua exe-
cutioni demandare, si vera est opinio Ioan. Gaufridi, seu Collectarii, d. c. significasti
n. 1. de off. deleg. qua de eodem loco plenius per Felin. d. cap. significasti n. 3. aut certe
de off. deleg. & c. cum non
poterunt invocato auxilio brachij secularis Collect. c. 1. n. 8. de off. deleg. & c. cum non
ab homine n. 4. de iudicij Abb. & Fel. d. c. significasti, late Andr. Gaill. lib. 1. obs. 103, idque
etiam specialiter id eis commissum non sit, uti voluit idem Collectarius d. c. 1. n. 8.
ubi apud quod tamen à Felin. in d. c. significasti n. 2. vers. 4. in disputationem revoca-
tur. At verò inferiores illi iudices non possunt brachiū saculare invocare, nisi prius
requirito auxilio Episcopi Collect. d. c. 1. n. 8. & d. c. cum non ab homine. Auxilium enim
Ecclesie prius debet deficiere, quam auxilium saculare possit implorari, Collect. ib. c.
fane 7. q. 1. c. 2. de except. in c. c. cum ab Ecclesiarum ubi Innoc. de off. ord. in Archid. ad-
ministratores 23. qu. 4. Respondetur 3. Maiores iudices habentes merum Imperium
posse mittere in corporalem possessionem l. inbere ff. de iurisd. om. iud. nec quicquam
ubi decretum ff. de off. proconsul. Innoc. c. i. ut lite non contestata Collect. d. c. significasti
ff. Minores vero iudices, decernere possessionem minorē, scilicet eam, qua fit custo-
dia causa cum aliqua caulā cognitione l. 9. §. 1. & 2. l. si finita ff. de damno infecto l. iube-
re cavere §. 1. ff. de iurisd. om. iud. ita Innoc. d. c. tua Non tamen siij Ecclesiastici sint po-
tuerunt mittere in possessionē bonorū laicorum, sed requirere debebunt iudicem lai-
cum, ut mitteret Fel. d. c. significasti n. 4. Ecclesiastici enim iudices bona immobilia,
quæ territorium respiciunt sacrae non possunt, inquit Rebuffus l. pupillus. §. territori-
um ff. de ver. signif. quod an in delegatis Papæ procedat, sunt affirmantes Speul. de 2.
de reo §. Relat. n. 2. Castren. l. 2. n. 5. ff. de iurisd. om. iud. & Negantes sententia v. Collect.
& Fel. d. c. significasti. Quarta Conclusio, inferiores iudices ut etiam sunt delegati non 23
habent jus procedendi per arresta bonorum Castri. l. qui iuris. n. 6. ff. de iurisd. om. iud.
Farm. in pract. crim. l. 1. tit. 4. q. 27. n. 6. & 6 Cum enim in executionem non habeant,
ut dicitur statim, etiam missionem non habent, Castri d. l. 2. n. 6 & Barb. n. 2. neque
ius procedendi per arresta & bonorum adiudicationes, quæ territorium non verò
personam respiciunt, Card. Clem. fin. §. ut illud n. 4. de Re iudicata. Nam destructo con-
fuetud. Paris. tit. 2. gl. 1. verb. arrest. Peck. de iur. sist. c. 1. n. 1. equiparatorum autē eadem
districtione consequenti, ad destruct. antecedentis, accedit, quod arresta & adiudicatio-
nes plurimum cum missionibus in possessionem bonorum simbolifent, Mol. n. con-
firmatur quia ne-
solet esse ratio, atque iuris dispositio Praes loco ab equiparatis. Confirmatur quia ne-
quidem Episcopi temporale iurisd. non habentes sacrae possunt, vel sequestrare bo-
na, quæ territorium respiciunt, Rebuff. l. Pupillus §. territorium ff. de verb. significat. om. iud.
& idem Rebuff. in glo. concordatorum tit. de nom. Reg. §. 1. verb. morib. v. Card. d. Clem. 1. §.
ut illud num. 4. Confirmatur 2. quia delegati illi inferiorum à principe, suas senten-
tias

Ggg 2

D
K
E
P
M
I
N
O
I
I
I

trias exequi non possunt, ex opinione Joan. Andr. & Anth. d. Imola si quis contra C. vic. de foro compet. item Andr. Gail. lib. 1. obser. 1. n. 52. Abb. c. ab Eccles. n. 4. in fin. de off. ord. quamvis non opinione Fel. d. c. signif. nec Longovalli d. l. imper. p. 3. §. Superst. v. non habent, parium enim eadem est ratio, natura atque potentia Praef. in locu loco i. pari. & à pari causa inquit Aristot. l. 3. Physices. relatus à Nav. in man. c. §. n. 14. ver. quo. in pari subiecto par produciunt effectus, utrum vero id procedat etiam in pigriore pratorio, hoc est quod in contumaciam, contemptu jurisdictionis decernitur, videri poterit apud And. Gail. de Arrest. c. 1. n. 6. & 7. Proinde jurisdictionis hanc materia, cum sit anomala, semper metianda est à jure & tenore privilegij consuetudinis praescriptionis Abb. d. c. cum contingat & c. 2. n. 4. ne Praelati vices suas, Gail. d. l. 1. obser. 35. n. 6. & seg. prout & in delegatis ab eorum commissione, quemadmodum ante hac ex Abb. c. dilecto n. 1. de offic. Archid. Felme. sane n. 2. ubi Apost. verb. executio de off. deleg. & alijs probavimus, materia enim hac est anomala, quae certa & indelimita regula circumferibi non potest.

Quinta Concl. jurisdic. quae intra Cancellos circumscripta est, non modò non 26 exempt. non habet Apost. ad Fel. d. c. sane n. 2. Gail. d. obser. 1. n. 52. Abb. d. c. cum ab n. 4. sed nequidem decisionem Abb. d. c. dilecto n. 1. proinde semper hac in materia velut ad scopum vis & jurisdictionis attributa patet, sed semper est intuenda Abb. d. cap. quae ab. numer. 4.

Sexta conclusio, Episcopalem jurisdictionem, aut quasi Episcopalem habentes cum habent merum Imperium uti dict. est supra, possunt statuere sub pecuniarijs poenis Bald. Rubr. de const. col. 2. ver. quare an Episcopi, Imò poenam iuris in aliam pecuniariam poenam convertere gloss. cap. licet, de poenis Don. cap. quòni am dist. 18. Fel. cap. irritabilis §. Ceterum nu. 7. de offic. ordinar. Nam in poenis iuris soli Episcopi dispensant, gloss. d. cap. licet, & Felin. d. n. 7. Imò & alij inferiores, antequam sententiam protulerint iuxta Abb. d. cap. licet num. 6. Sed & quandoque post sententiam, cum res ita exigit ut inopia condemnati Abb. d. num. 6. non vero inferiores, in enim regula canonum vincuntur Fel. d. nu. 7. Cuius autem applicanda sit ejusmodi pecuniaria poena, an Episcopo condemnanti, an verò in piam causam, vel ei, cui iniuria illata est, non est hujusmodi indaginis v. Abbatem & presbyteri nu. 3. & d. cap. licet per fol. ubi Apost. de poenis.

Adiici autem initio hujus Conclusionis jurisdictionem quasi Episcopalem. Quia haec jurisdictioni Episcopali quadatenus equiparatur gloss. Clem. 1. verb. proprii de Reb. Eccles. non alien. & v. supra libr. 4. q. 20. nam & dictio haec quasi solet esse expressiva veritatis l. si vero §. item quicquid ff. sol. Mat. l. qui Rome §. duo fratres ff. de verb. oblig. Albert. de Pergamo de Praepositi. nu. 92.

Septima Concl. Decani in multis Ecclesijs de consuetudine habent jurisdictionem 28 quasi ordinariam, nam sacris interdicitur, cap. dilecto de appell. ut in iuris excomm. v. in ant. cap. dilecto de sententia, adeò quidè, ut glossographus censuerit Decani jurisdictionem ordi-

ordinariam esse Episc. tamē inferiorē glo. c. cum ab Eccles. de offic. ord. Card. Clem. 1. S. ne igitur n. 4. de celeb. missar. & idē dignitatē habere c. super specula ne clerici vel Monachi Alcia 1. non plures vers. decani C. de sacr. Eccles. l. 1. & 2. ubi DD. C. de Decanis li. 12. atque curam animarum ad idē 2. de prabendis. Decani porro in omnibus fere Europæ Ecclesijs censentur qui præsent Ecclesijs Canonicoꝝ in Choro consensu suffragijque ferendis, uti animadvertit Hostiensis dilecti de appellat. atq; eximie doctrinæ Societate Iesu Pater Azorius De iustitia & iure par. 2. c. 17. li. 3 & nos quoque super hac de re quædam tradidimus lib. 2. q. 47. Itaque possunt Decani censuras exercere in collegis Innoc. d. c. cum ab Eccles. Card. d. S. ne igitur. Item communicatos ob inlectionem manuum in se, invicem absolvere Card. d. n. 4. an autem dispensare possunt, & in quibus causis vide Card. Sabarell. d. n. 4. & 5. Dixi autem in principio, de consuetudine, quia secus de iure collecti d. c. cum ab Eccles. & c. Arch. Covis de off. Archid. iurisq; scripti ratio aut dispositio iurisdictiones tot ordinarias non cognoscit c. cum Episc. de off. ord. d. in 6. vel certe Decani censuras habeat, quia per electionem capituli iurisdictionem acquirunt in capit. & per sequentem confirmationem Episc. excommunicandi facultatem collecti d. c. cum ab Eccles. n. pri. Octava conclusio capitulum etiam certis quibusdam casibus censuras exercere potest, dixi sup. l. 2. q. 47. quod nō dubie procedit non modo cum iurisd. habent, sed si ut potest manus imperium præscripserit Abb. c. laesturisdictionum habent, & censuras tuam in civilibus, quam in criminalibus contra sorum Monachos Abb. c. cum ab Eccles. n. 10. S. 1. n. 4. de celeb. missarum. qua de re late videatur Navarrus tract. de Regularibus. & Compendiose Abb. jam laudatus. Quid porro si Abb. negligens sit in iustitiæ administratione, an recurri poterit ad ordinarium, vide ea quæ hæcenus tradidimus li. 4. q. 30. & Abbatem d. n. 10. Quid item si subditus ordinarij delictum committat in monasterio, traditum est supra, & succinctim, Abb. c. cum ab Eccles. n. 19. de off. ord. respondit Abbatem territorium non habere, & proinde subditum puniri ab ordinario posse vide late Cardinalem Clem. pasto 3 2 ralis S. ut illud num. 4. & 5. de sententia & Rejudicat.

QVÆSTIO CXII.

Prælati exemptorum an habeant fiscum.

SUMMARIUM.

1. Prælatorum appellatione qui veniant.
2. Fisci Ethymologia.
3. Episcopus an habeat fiscum.
4. Quid de Prælati habentibus iurisdictionem quasi episcopalem.
5. Causæ fisci quæ sint.
6. Procuratores fiscales quales esse debeant.
7. Fiscus habet speciales iudices.
8. Item Notarios.
9. Præterea Advocatos.
10. Sententia lata non interveniente consilio advocati fisci, non valet.